

IV Õpitulemused ja õppesisu klassiti

9. klass, 1 tund nädalas, kokku 35 tundi

A. Skuin, K. Sepp. Muusikaõpik 9. klass ning muusikavalik CD1 ja CD2

Osaoskus: Laulmine		
Õpitulemused Õpilane: 1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut; 2) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen). On laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult; 3) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleaparaati ja teab, et häält on vaja hoida; 4) laulab erinevates keeltes (prantsuse, itaalia, inglise).	Õppesisu Repertuaar: Lauldakse ea- ja teemakohaseid ühe ja kahehäälsed laule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule. Repertuaari valikul arvestatakse ka eesti rahvakalendri ja riiklike tähtpäevadega. Tutvustatakse laulu autoreid. Laulmine ja laulutehnika. Lauldakse <i>a cappella</i> ja saatega nii kooris, ansamblis kui ka üksi, mille käigus kuulatakse ja kuulatakse nii ennast kui ka teisi. Tutvustatakse laulupeo traditsiooni, kaasatakse õpilasi koolikoori. Lauldakse oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestatakse esitatava muusikapala stiili, järgitakse häälehoiu häälemurdeperioodil. Muusikaline kirjaoskus. Kinnistatakse I ja II kooliastmes omandatud laulu õppimist toetavat muusikateooriat ja omandatakse uusi teadmisi.	Hindamine: <ul style="list-style-type: none"> • Laulab avatud suuga, hea diktsiooni ja õige kehahoiakuga, väljendusrikkalt • Oskab laulda peast valitud õpitud laule • Muusikaline kirjaoskus (laulmine astmenimedega, käemärgi järgi) • Osalemine koolikooris, muusikakoolis ja erinevates muusikalistes huviringides
Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.		
Praktilised tööd (valik ideid õpetajale): <ul style="list-style-type: none"> • Ea- ja teemakohaste ühe- ja kahehäälsed, kaanonite ning eesti ja teiste rahvaste laulude laulmine ühiselt, kooris, ansamblis ja/või üksi <i>a cappella</i> ja/või saatega kasutades muusikalist kirjaoskust. • II kooliastme ühislaulude kordamine. • Osalemine koolikoori tegevuses.		

Osaoskus: Pillimäng		
<p>Õpitulemused</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;</p> <p>2) uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;</p> <p>3) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.</p>	<p>Õppesisu</p> <p>Pillimäng ühismusitseerimisel, omaloomingu esitamisel ja muusikaloo illustreerimiseks koolis olemasolevate pillidega õpetaja ja/või õpilaste valikul kasutades muusikalist kirjaoskust.</p> <p>Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes</p> <p>Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rokkmuusika ning džässmuusika vastu tuleks leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi.</p> <p>Tutvutakse maailma rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikaga pillimängu kaudu.</p>	<p>Hindamine:</p> <p>Ostinatode mängimine (laulu saateks) kehapillil ja rütmi- ja plaatpillidel, väikekandel</p> <p>Koosmusitseerimine erinevates ansambli koosseisudes.</p>
<p>Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.</p>		
<p>Praktilised tööd (valik ideid õpetajale)</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Rütmi improviseerimine kehapillil ja rütmipillidel. ● Rütmimängud – rütmirondo, rütmikett, rütmilis-meloodilised küsimuse-vastuse motiivid. ● Keha-, rütmi- ja plaatpillidel <i>ostinato</i>'de, kaas-, eel- ja/või vahemängude mängimine. ● Väikekandle mängimine laulude saateks. ● Digivõimaluste katsetamine pillimängus ja muusika loomisel. 		

Osaoskus: Muusikaline liikumine		
<p>Õpitulemused</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) võrdleb eri maade (Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika) rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;</p> <p>2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;</p> <p>3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);</p> <p>4) rakendab liikumises muusikateadmisi.</p>	<p>Õppesisu</p> <p>Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos, gruppides kui ka ükski, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis.</p> <p>Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Kinnistatakse liikumise kaudu õpitud rütme, rütmifiguure ja pause. Kujundatakse ühiselt liikumiskompositsioone, väljendamaks muusikapala vormi (3-osaline lihtvorm, rondo).</p> <p>Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid. Liikumises väljendatakse valikuliselt erinevate maailma rahvaste muusikale iseloomulikke karaktereid, võimaluse korral õpitakse rahvatantse ja erinevaid tantsustiile- nt ballett</p>	<p>Hindamine:</p> <p>Osalemise aktiivsus liikumistegevustes, muusika iseloomu väljendamine liikumise kaudu</p>
<p>Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid. Uued mõisted: Ballett, koreograaf, primabaleriin</p>		
<p>Praktilised tööd (valik ideid õpetajale)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Muusikavormi väljendamine loovliikumise või improvisatsiooni kaudu ükski või rühmas. • Erinevate liikumisimprovisatsioonide loomine. • Valikuliselt balleti põhipositsioonide õppimine. • Projektülesanne - džässmuusika stiilis tantsukompositsiooni loomine. 		
Osaoskus: Muusikaline omalooming		
<p>Õpitulemused</p> <p>Õpilane:</p> <p>1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;</p> <p>2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;</p> <p>3) analüüsib enda ja kaaslaste loomingu, võrdleb loodut</p>	<p>Õppesisu</p> <p>Omaloomingut luuakse ja esitatakse ükski, ansambelis ja/või kõik koos.</p> <p>Katsetatakse julgelt loomeideedega, kasutades muusikalisi osaoskusi (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine) nii eraldi kui ka omavahel lõimitult. Luuakse iseseisvalt rütmilis-meloodilisi improvisatsioone.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Laulmine. Luuakse erinevaid muusikast lähtuvaid tekste. • Pillimäng. Luuakse rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja <i>ostinatosid</i> ning esitatakse neid ükski või rühmas. 	<p>Hindamine: Julgus esitada omaloomingut ükski või rühmas</p>

ning annab sellele hinnangu; 4) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.	Omaloomingut luues rakendatakse õpitud muusikalise kirjaoskuse teadmisi. <ul style="list-style-type: none"> ● Liikumine. Muusikaloo illustreerimiseks kasutatakse liikumist vastavalt õpetaja teadmistele ja oskustele. ● Digivahendid. Katsetatakse omaloomingus erinevate rakendustega. 	
Mõisted: korratakse ja kinnistatakse õpitud mõisteid.		
Praktilised tööd (valik ideid õpetajale) <ul style="list-style-type: none"> ● Omaloomingu loomine vokaalselt, instrumentaalselt ja/või digitaalselt, rakendades muusikalist kirjaoskust. ● Projektülesanded, nt stompide (muusika tegemine erinevate (olme)esemetega) loomine. ● Rühmatöös stompide filmimine ja neis mängitavate „pillide“ partituuri kirjutamine noodikirjutamise programmis. ● Laulutekstide loomine. ● Džässmuusika stiilis tantsukompositsiooni loomine. ● Laulu-, tantsu või instrumentaalkompositsiooni loomine inspireeritult maailma rahvaste muusikast. 		
Osaoskus: Muusika kuulamine		
Õpitulemused Õpilane: <ol style="list-style-type: none"> 1) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest; 2) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut; 3) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega; 4) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi; 5) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust; 6) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning 	Õppesisu Autorid. Tutvutakse laulu või muusikapala autoritega ja interpretide ja artistidega Orkester. Muusikanäidete abil tutvutakse orkestri kujunemise, liikide ja koosseisudega. Õpitakse tundma sümfooniaorkestri koosseisu ning paigutust. Tutvutakse Eesti (esindus)orkestritega. Häääl. Tutvutakse hääleorganitega (hingamiselundid, häälekitajad, resonaatorid), hääle tekkimise protsessiga, häälemurde ning hääle hoidmise viisidega. Kuulatakse ning eristatakse hääleliike. Maailma rahvaste muusika: Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika. Kuulatakse ning õpitakse tundma Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika muusikat. Muusikateater: ooper, operett, muusikal, ballett. Näidete abil õpitakse tundma muusikateatri nelja olulisemat alaliiki (ooper, operett, muusikal, ballett). Tutvutakse ooperi, opereti, muusikali ja balleti kujunemise looga ning kuulatakse olulisemate heliloojate (Giuseppe Verdi, Georges Bizet, Jacques Offenbach, Andrew Lloyd Webber, Pjotr Tšaikovski jne) loomingut. Luuakse seosed	Hindamine: <ul style="list-style-type: none"> ● Oskab kuulata ja iseloomustada erinevates stiilides muusikat, kasutades õpitud sõnavara. ● Võrdleb ja eristab erinevate rahvaste muusikat

<p>õppimisvõimalusi; 7) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskondades.</p>	<p>lavamuusika arenguga Eestis. Džässmuusika. Tutvutakse džässmuusika kujunemise looga. Näidete abil õpitakse tundma džässmuusika põhijooni ja stiile. Kuulatakse olulisemate maailma ja eesti džässmuusika heliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldu.</p> <p>Filmimuusika. Tutvutakse filmimuusika ajaloo etappidega. Kuulatakse (lauldakse) olulisemate maailma ja eesti filmimuusikaheliloojate muusikat ning iseloomustatakse kuuldu.</p> <p>Kontsert. Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid. Kirjeldatakse kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult kasutades eakohast muusikaalast oskussõnavara.</p>	
<p>Mõisted: sümfooniaorkester, kammerorkester, puhkpilliorkester, rahvapilliorkester, džässorkester, dirigent, partituur, instrumentaalkontsert, sopran, koloratuursopran, metsosopran, alt, tenor, kontratenor, bariton, bass, libreto, lavastaja, aaria, retsitatiiv, koreograaf, improvisatsioon, bluus, gospel, spirituaal, <i>ragtime</i>, sving, filmimuusika, <i>soundtrack</i>.</p>		
<p>Praktilised tööd</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Paaris- või rühmatöö: postri või esitluse koostamine valitud teema kohta. ● Eesti, Prantsusmaa, Itaalia ja Aafrika muusika eristamine, iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine. ● Džässmuusika stiilide eristamine, iseloomustamine, võrdlemine nii üksi, paaris kui rühmatööna, oma arvamuse põhjendamine. ● Ajatelje loomine: <ul style="list-style-type: none"> ○ Eesti muusikateatrid (ühine või eraldi teater Vanemuine ja Rahvusooper Estonia); ○ džässi kujunemine. ● Muusika kuulamistestid. ● Projektülesanne: video loomine ja helindamine infotehnoloogia vahendeid kasutades paaris- või rühmatööna. ● Projektülesanne: filmilõikude helindamine erinevate IT vahendite abil, oma arvamuse põhjendamine. ● Muusikapalade loomine kasutades erinevaid tehnilisi võimalusi. ● Õppekäigud muusikaga seotud paikadesse: teatrid, kontserdisaalid, kirikud, muuseumid, sh kodukohaga seotud kultuuriväärtuslikud ehitised, asutused jt. ● Arvamuse avaldamine / arvustuse kirjutamine muusikaürituse (kontsert, muusikalavastus), õppekäikude või õpitud rahvaste muusika, heliloojate ja interpreetide kohta. 		
<p>Lõiming:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Eesti keel - Kõnerütmi kasutamine muusikas. ● Kirjandus - Tutvumine luuletajate loominguga. 		

Info leidmine ja referatiivsete tekstide koostamine. Ooperi libretod.

- Kunst - muusika väljendamine kunstitöodes. Esinejate kostüümid, lavakujundus
- Matemaatika - rütmifiguuride kindel pikkus, terviku osadeks jaotamine (murru mõiste), heliastmete omavaheline kaugus.
- Geograafia - erinevad rahvad
- Liikumisõpetus - rahvaste tantsud, ballett
- Ajalugu - muusikateatri ajalugu

Arendatavad digipädevused:

- Info leidmine internetist
- Stuudiumi kasutamine, TERA
- Erinevate digitaalsete rakenduste kasutamine